

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind organizarea activității de lobby

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Termenul de lobby a fost deseori folosit fie de către liderii politici, fie de către reprezentanții societății civile, cu înțelesul de influențare a deciziei politice prin trafic de influență. Acest lucru a trezit atât interesul politicianilor, cât și pe cel al societății civile, în explicarea corectă a conceptului de lobby, a rolului și a importanței lui într-o guvernare democratică și transparentă.

Activitatea de lobby trebuie înțeleasă ca modalitatea transparentă de influențare a deciziilor legislative și executive prin orice acțiuni care au scopul de a susține drepturi și interese legitime în promovarea, adoptarea, modificarea sau abrogarea unor acte normative ori administrative, de către autoritățile publice.

Reglementarea activității de lobby ar permite reprezentarea profesionistă a intereselor diverselor structuri ale societății civile în procesul legislativ, mai ales că instituția inițiativei cetățenești prevăzută în Constituție s-a dovedit că funcționează foarte anevoios.

Pe plan mondial se constată o diferență de abordare a raportului dintre interesul general și interesele particulare, între linia de gândire de factură empiric-pragmatică specifică spațiului anglo-saxon și raționalismul francez-continental.

Astfel, doctrina, relevă că modelul ideologic și constituțional francez, din care s-a inspirat și cel românesc, consideră interesul general ca fiind primordial. Titularul suveranității este națiunea, delegarea fiind atribuită reprezentanților aleși pentru exercitarea puterii politice, care devin purtătorii intereselor comune, orice interes particular nemaiavând justificare.

În cazul modelului american pe primul plan sunt puse interesele particulare contrare, a căror luptă continuă și echilibru punctual asigură de fapt democrația.

În cadrul Uniunii Europene lobbyul se desfășoară atât la nivel comunitar cât și la nivelul statelor membre:

- la nivel comunitar cele mai importante ținte ale lobbyului sunt: Comisia Europeană, Consiliul European și Parlamentul European;
- Comisia Europeană are monopolul asupra adoptării deciziilor comunitare, pe baza unor proiecte, deci devine o arenă propice pentru reprezentarea diverselor interese;
- în ceea ce privește Consiliul există trei moduri de acțiuni de lobby asupra sa: în primul rând grupurile de interese fac lobby asupra delegațiilor naționale, al doilea mod este lobbyul făcut asupra numeroaselor grupuri de lucru din cadrul Consiliului și al treilea mod este influențarea Consiliului direct de către guvernele țărilor membre;
- Parlamentul European atrage activități de lobby desfășurate asupra raporturilor și președinților diverselor comitete.

Sunt actualmente aproximativ 15,000 lobbyști în Bruxelles (consultanți, avocați, asociații, corporații, etc) ce caută să influențeze procesul legislativ al Uniunii Europene.

Țările Europene în care lobbyul a fost reglementat prin Lege sunt: Georgia (1998), Lituania (2001) Polonia (2005) și Ungaria (2006). În toate aceste țări este necesară înregistrarea lobbyștilor profesioniști.

Alte țări europene care au reglementări în acest domeniu sunt:

- Germania – unde, conform reglementărilor Bundestagului, grupările de interese trebuie înregistrate într-un registru, cu publicarea anuală a listei;
- Danemarca – unde lobbyștii care își desfășoară activitatea în interiorul Folketingului trebuie să fie înregistrați și numele lor publicate.

În Marea Britanie lobbyul se referă tradițional la încercările de influențare a unor membri ai Parlamentului, de către colegii lor parlamentari sau de către organizații din afara Parlamentului. Activitatea de lobby a crescut continuu, un raport din 2007 estimând o valoare de 1.9 milioane lire sterline și 14,000 persoane angajate. Acest raport arată că există membri ai Parlamentului abordați de peste 100 de ori pe săptămână de lobbyști.

Comitetul pentru Administrație Publică al Camerei Comunelor a făcut o cercetare asupra lobbyului în interiorul instituției. În raportul prezentat în 2009 ei au arătat necesitatea unui registru al activităților de lobby, pentru o mai mare transparență a relațiilor dintre Parlament și interesele din afara acestuia. De asemenea raportul a arătat că auto-reglementările activității de lobby sunt făcute necorespunzător, fără bază legală.

În ceea ce privește Franța sistemul politic nu integrează aceste practici. Regulamentele de organizare și funcționare a Adunării Naționale și Senatului interzic constituirea în interiorul lor a grupărilor ce apără interesele particulare, locale sau profesionale și nu există un registru special pentru aceste grupări.

În România, după 1989, au existat diverse încercări de influențare a activității de legiferare și guvernare, în folosul cetățenilor, făcute de către organizațiile neguvernamentale. Aceste activități nu le putem numi lobby, în adevăratul sens al cuvântului, deoarece această activitate nu este legiferată. Prezentăm mai jos câteva exemple:

- Campaniile pentru promovarea Codului Electoral, Asociația Pro Democrația;
- Forumul Constituțional, Camera Deputaților și Asociația Pro Democrația;
- Comisia Prezidențială pentru îmbunătățirea mediului de afaceri;
- Coaliția FOIA (Libertatea accesului la informația publică);
- Campania Ușilor Deschise, efectuată de Coalițiile Proglobe, Tech 21, T-3 (Tourism for Today and Tomorrow) susținută financiar de USAID prin Center for International Private Enterprise (CIPE).

Au existat, de asemenea, și diverse încercări eșuate de reglementare a lobbyului:

- Propunerea 184/2000 a domnului Ulm Spineanu, senator legislatura 1996/2000;
- Propunerea 323/2000 inițiată de Dl. Petre Naidin și Dl. Șerban Constantin, deputați, legislatura 1996-2000;
- Propunerea 211/2001 a domnului Petre Naidin, deputat legislatura 2000-2004.

2. Schimbări preconizate

Prin adoptarea acestei legi se vor produce următoarele schimbări:

- creșterea gradului de responsabilizare a autorităților publice cu privire la deciziile adoptate;
- o mai mare transparență a actului decizional;
- creșterea gradului de implicare al cetățenilor în actul de decizie;
- evidențierea lobbyului, ca o activitate legală și necesară, și delimitarea acestei activități de traficul de influență.

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macro-economic

- efectul benefic asupra transparenței actului decizional și participării active din partea societății civile la procesul decizional;
- schimbarea mentalității de abordare a raporturilor între emitenții deciziilor legislative și administrative și adresanții acestora, prin responsabilizarea autorităților publice și creșterea

corespunzătoare a încrederii societății civile în procesul decizional, ca urmare a instituționalizării dialogului;

- creșterea eficienței în aplicarea deciziilor adoptate, rezultat al posibilității de cointeresare a celor ce le sunt adresate încă din stadiul de proiect;
- creșterea bazei de impozitare prin includerea în baza de impozitare a unei noi categorii de venituri, veniturile realizate din activitatea de lobby.

2. Impactul asupra mediului de afaceri

- delimitarea unei practici legitime și utile de traficul de influență, protejarea grupurilor de interes care vor să facă lobby, protejarea decidenților din instituțiile publice și eliminarea suspiciunilor;
- intrarea în legalitate a demersurilor întreprinse de către mediile de afaceri în vederea influențării procesului decizional, potrivit propriilor interese, fără ca aceste demersuri să fie asimilate traficului de influență;
- creșterea calității deciziilor adoptate, prin furnizarea profesionistă de informații decidenților, în domeniul asupra căruia se operează suplinindu-se astfel limitele cognitive ale decidenților.

3. Impactul social

- permite și facilitează participarea cetățenilor la guvernare și în procesul legislativ;
- sporește încrederea cetățenilor în instituțiile și mecanismele democratice;
- determină cunoașterea activităților publice de către cetățeni;
- contribuie la îmbunătățirea imaginii instituțiilor publice în rândul cetățenilor;
- contribuie la educația pentru democrație a cetățenilor.

4. Impactul asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare

Nu sunt necesare acte normative suplimentare.

2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie

Nu există o legislație comunitară unitară în materie de lobby.

3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Evaluarea conformității cu legislația comunitară

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte acte normative și /sau documente internaționale din care decurg angajamente:

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6. Alte informații.

Nu este cazul

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institutele de cercetare și alte organisme implicate (reprezentanți ai comunității de afaceri, asociațiilor profesionale și ai societății civile implicate)

Proiectul de act normativ a fost trimis spre consultare principalelor organizații reprezentative ale mediului de afaceri și ale societății civile:

- Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR);
- Camera de Comerț și Industrie a României (CCIR);
- Confederația Patronală a Industriei, Serviciilor și Comerțului (CPISC);
- Asociația Națională a Exportatorilor și Importatorilor din România (ANEIR);
- Asociația Oamenilor de Afaceri din România (AOAR);
- Centrul Român de Politici Economice (CEROPE);
- Grupul de Economie Aplicată (GEA);
- Better Business Bureau în România (BBB);
- Biroul Băncii Mondiale în România (BM);
- Organizația pentru Comerț și Dezvoltare Economică (OCDE);
- Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID-CHF);
- Consiliul Investitorilor Străini (CIS);
- Fundația pentru o Societate Deschisă (FSD);
- Camera de Comerț Americană în România (AmCham).

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005, privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5. Informații privind avizarea de către:

- a) **Consiliul Legislativ;**
- b) **Consiliul Suprem de Apărare a Țării;**
- c) **Consiliul Economic și Social;**
- d) **Consiliul Concurenței;**
- e) **Curtea de Conturi.**

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost afișat pe site-ul Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului și Mediului de Afaceri.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.

Nu sunt necesare măsuri suplimentare de punere în aplicare a actului normativ propus.

2. Alte informații

Nu sunt necesare.

Ca urmare a celor expuse mai sus, a fost elaborat prezentul proiect de Lege privind activitatea de lobby, pe care, dacă sunteți de acord, vă rugăm să-l aprobați.

**MINISTRUL ÎNTREPRINDERILOR
MICI ȘI MIJLOCII, COMERȚULUI
ȘI MEDIULUI DE AFACERI**

Constantin NIȚĂ

AVIZĂM FAVORABIL

MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE

Gheorghe POGEA

**MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE**

Marian SÂRBU

**MINISTRUL JUSTIȚIEI ȘI
LIBERTĂȚILOR CETĂȚENEȘTI**

Cătălin Marian PREDOIU